

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΧΡΟΝΙΑ ΙΗ' (ΕΞΑΜΗΝΟ Β')

Ἀθήνα, 1 τοῦ Δεκέμβρη 1921

ΑΡΙΘ. 750 (ΦΥΛ. ΙΙ)

ΝΕΑ ΠΟΙΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΟ Η'. ΒΙΒΛΙΟ

(Στὴν ἀκτινοβόλα Παρθενική μορφὴ τῆς I.X.)

ΤΑΞΙΔΙ

Μὲ μιὰ βαρκούλα στῆς ζωῆς τὸ πέλαγος ὡς πλέω
Σκέπη μου ἔσεῖς καὶ φῶς μου γλυκύτετα ματάκια
Ἵπνευρο τὸ ταξίδι μου κ' εἶν' ἔτσι ὠραῖο πὺν λέω
Πῶς κελαδοῦν ἐντὸς μου τοῦ κόσμου τὰ πουλάκια.
Κ' ἔτσι ὡς πετᾶ ἡ ψυχὴ μου, ἀπ' τῆ χρυσῆ βαρκούλα
Ἡ ἀγάπη μου δὲν παίρνει ποτὲ τὰ μαῦρα μάτια
Γιατὶ κι' ἂν μόνη μιὰ στιγμὴ τὰ πάρει, μιὰ στιγμούλα
Ἡ βάρκα μου ἡ καημένη θέλει γενεῖ κομμάτια.

ΙΤΣΑ ΣΤΑ ΩΡΑΙΑ ΧΕΡΑΚΙΑ ΣΟΥ

Ἴτσα, στὰ ὠραῖα χεράκια σου τριαντάφυλλον ἢ Θεία
Ψυχὴ μου τᾶρωμά της πνέει γιὰ σένα τὸ τραγούδι,
Γιὰ κοίταξέ το, ὦ γλυκασμοί, χαρὲς κ' εὐδαιμονίας
Γιὰ ιδές το, ἀγάπη μου γλυκειά, τῶν λουδουδιῶν λουλούδι,
Τὸ κόκκινο τριαντάφυλλον ὅτι κι' ἂν θέλεις κάνε
Ἄν τὸ πονεῖς στὸ στήθος σου φύλαξε, ἀγαπημένη,
Κι' ἂν ὄχι κ' ἔτσι σοῦρχεται νὰ τὸ μαθήσης θάνατι
Ὅλοχαρο στὰ ὠραῖα σου χεράκια κι' ἄς πεθαίνει.

ΜΕΣ ΤΟΥΣ ΚΑΗΜΟΥΣ ΜΟΥ

Ἄννα, στὴν τόση ἀγάπη μας πῶς τάχατες ἐγίνη
Καὶ δηλητήριο μὲ κερνάς σὲ κύπελλο γιομάτο.
Τὸ πίνω μὲ σπαραχτικὴν, ἀγάπη μου, γαλήνη
Γιὰ δὲς: δὲν ἔμεινε σταλιά, νὰ τὸ ποτήρι, νὰ το!
Φεύγεις, καλή μου, ἄχ! τί καημὸς καὶ σπαραγμὸς ἐγίνη
Στὰ σπλάγχνα μου: ὦρα σου καλή, γλυκύτετά μου Ἄννούλα
Μὲς τοὺς αἰμούς μου ἢ θυμησὴ σου, ὦ φίλη, θ' ἀπομείνει
Σὰ μιὰ γλυκειὰ ἀνοιξιὰτικὴ κι' ὄνειρεμένη ἀγούλα.

ΠΑΡΑΚΛΗΣΗ

Ὁ Μοῖρα ἀπὸ τὰ βέλη σου πῶς ἔχω γίνει, ὠϊμένα!
Μ' ἀντίκρου σου ὑπερήφανα στέκουμαι κι' ἀντρειωμένα
Κι' εἰμ' ἔτοιμος γιὰ νὰ δεχτῶ ὅλα μαζί ὅσα βέλη
Τ' ἀκούραστο τὸ τόξο σου στοὺς θνητοὺς ὄλους στέλλει.
Ὅμως, ὦ Μοῖρα, μιὰ μονάχα χάρη... σὲ ἱκετεύω
Μὴ τὴν ὠραία μου, Μοῖρα, ὦ μή, ταράξεις πὺν λατρεῦω
Γιατὶ ἓνα βέλος σου σ' αὐτὴν ἂν ρίξεις ἓνα μόνο
Ὁ τότε πλέον θὰ συντριβῶ καὶ θὰ σβυστῶ ἀπ' τὸν πόνο.

ΕΛΑ, Ω ΧΑΡΑ!...

"Ελα, ὦ χαρά, τρελή χαρά, πλημμύρισ', ὦ εὐθυμία,
 Πλημμύρισέ μου, ὦ μουσική βροντότατη εὐθυμία!
 Τραλαραλά, εὐοὶ εὐάν, Βρόντα τραγοῦδι πλάνο
 Κι' ἀπὸ Θεοῦς καὶ δαίμονες, ψυχή μου, ὑψώσου ἐπάνω!
 Τραλαραλά, εὐοὶ εὐάν, ὦ φίλη, ἔλα, ὦ φίλη
 Νὰ σὲ φιλήσω, ἕνας Θεός, μὲ φλογισμένα χεῖλη.
 "Ελα, ὦ χαρά, τρελή χαρά, σύρε με ἐπάνω κάτω
 Νάμπω μ' εὐάν χορεύοντας τίς πόρτες τοῦ θανάτου.

ΙΩΣΗΦ ΡΑΦΤΟΠΟΥΛΟΣ

ΠΩΣ ΓΝΩΡΙΖΟΥΜΕ ΤΟ ΔΑΝΤΕ

Δ'

Καθὼς εἶπα, παρατηρήθηκεν ὅτι ὅταν ὁ Οὐγκὼ μιλῆ γιὰ τὸ Δάντη, βρίσκεται στὸ στοιχεῖο του. Ἀλλὰ ἐκεῖ ὅπου καὶ ὁ Δάντης παρουσιάζεται περισσότερο ταιριαστά μὲ τὸ βασιλικὸ τὸ σκῆπτρο ἐνὸς Κριτῆ, κάθε ἄλλο παρὰ effaré καθὼς ὁ Μωρράς δογματίζει, καὶ πολλὸ περισσότερο κύριος τοῦ τρόμου, εἶναι τὰ ἀρχιλόχεια καὶ τὰ γιουβενάλεια τοῦ Οὐγκὼ οἱ Τιμωρίες», τὸ λυρικό καὶ τὸ σατυρικό βιβλίον τῶν «Τέσσερων ἀνέμων τοῦ πνεύματος», καὶ ἀπάνου ἀπ' ὅλα στὸν τέταρτο τόμο τοῦ «Θρύλου τῶν Αἰώνων», ἢ «Ὀπτισί» τοῦ Δάντη». Τώρα τελευταία ἕνας ἔξυλλος λυρικός τῆς κριτικῆς τέχνης, ὁ μυστηριώδης Ἀντρέας Σουαρές, μέσα σ' ἕνα θεϊμασίο παραλληλισμὸ τοῦ Οὐγκὼ καὶ τοῦ Μπετόβεν, ποὺ δίνει τέλεια σχεδὸν τὸ μέτρο τοῦ τί περισσότερο καὶ τί λιγότερο ἀξίζει ὁ ποιητής, θέλει πὼς ἐκεῖ ποὺ δείχνεται ἀνυπέροβλητος ὁ Οὐγκὼ, εἶναι ἡ ἡρωικὴ ἀδὴ καὶ ἡ πολιτικὴ σάτιρα· νίνος φαίνεται μπροστά του ὁ Γιουβενάλης, καὶ τὰ ὄργανα τῶν ποιητῶν, σύγκαιρα καὶ περασμένα, ἀντηχοῦνε σὰν τενεκεδένια μπροστά στὰ φουσημάτα ποὺ φυσᾷε δόλομπρα στὴ χρυσοῦ τῆ σάλπιγγά του ἐκεῖνος : «Ἐσὺ, ποὺ σὲ ἀγαποῦσε ὁ Γιουβενάλης γεμισμένος ἀπὸ λάβα πυρίνη, ἐσὺ ποὺ λάμπει τὸ φῶς σου στὸ καρφωμένο μάτι τοῦ Δάντη, Μοῦσα, Ὁργή!» Ἡ : «Μὰ δὲν εἶναι ἀλήθεια, Δάντη, Αἰσχῦλε, καὶ ἐσεῖς, προφήτες, ποτέ, ποτέ, δὲ φεύγουν οἱ λακοῦργοι, ὅταν τὸ χέρι τοῦ ποιητῆ ἀπλώνεται νὰ τοὺς πιάσῃ ἀπὸ τὸ γικκῆ...» Ἡ : «Μιλῆστ' ἐσὺ γοερὲ καλόγερε τῆς Πάτμος, ἐσὺ Δάντη, ἐσὺ, Μίλτωνε, ἐσὺ, γέρο Αἰσχῦλε ποὺ ἀγαπᾷς τίς Ἠλέχτρες τίς μοιρολογητρες...» Ἡ : «Ὁ Ἔδνη εἶμαι ἡ Ποίηση ἢ φλογερὴ ἔλαμπα τοῦ Μωῦσῆ καὶ ἔλαμπα τοῦ Δάντη!». Ἄλλοῦ ὁ ποιητῆς ὁραματίζεται τὸν πηλοκόμιον ὕμνο ποὺ ψάλλει τὸ Θεὸ στὰ δῦτα τῶν ἀδύτων μ' ὅλα τὰ λουλούδια καὶ μ' ὅλα τὰ στροφα. Μὰ νά! περὶ ὁ Σατ' νᾶς καὶ βλέποντάς τον ὁ Ὑμνος, ἀρχινᾷ καὶ τὸν γιοιχαίσει. Καὶ σάρκα γίνεταί καὶ γίνεταί ἄνθρωπος, εἶναι προφήτης, πνεῦμα καὶ νά! ὁ ἀχτιδόβολος δῆμιος τοῦ πανηροῦ. Κ' ἔτσι γεννιέται ὁ Ἰσαίας, ἡ δικόπη ψυχῆ, καὶ οἱ κραναὶ ἐκδικητές,

καὶ οἱ ὄνειροπλέχτες οἱ ἄγριοι, οἱ χαλκοπράσινοι Γιουβενάληδες, λυγτάρια στοὺς φαλακροὺς Καίσαρες!· καὶ ὁ Δάντης ἐκεῖνος ὁ τρομαχτικός, ποὺ τὰ πάντα τρέπονται σὲ φυγὴ μπροστά του, καμωμένος, ἀπὸ ξανὸν ἴσκιον ποὺ τὸν ἀισθάνεσαι μάγμαρο στὴ νύχτα· Καὶ ἄλλοῦ : «Ὁ Δάντης κρατᾷ τὴν ἄκρη τῆς σιδερένιας ἀλυσίδας ποὺ τὴ δαγκώνει ρεμβὸς ὁ Ἰουβενάλης μέσα στὸ σκοτάδι τῆς κόλασης». Καὶ ἄλλοῦ : «Ἡ θέαινε τοῦ μεγάλου Γιουβενάλη, ἡ τραχειὰ Μοῦσα, Ἡ ἢ ἀπὸ τὴν ὁμορφιά καὶ ἀπὸ τὴν τρομάρα ποὺ γεννᾷ Μέδουσα, ποὺ ἔσπειρε στὴ νύχτα ὅ, τι ἐκεῖ ὁ Δάντης ἦρε...» Καὶ ἄλλοῦ : «Ὅταν ὁ Αἰσχῦλος ἀμφισβητῆ τὸν Προμηθεά ἀπὸ τὰ νύχια τοῦ γόπα, ὅταν ὁ Γιουβενάλης ὑπερασπίζεται τὴ Ρώμη ἀπορογιμένη στους τίγρεις, ὅταν ὁ Δάντης ἀνοίγῃ τὴν κόλαση στους τυράννους ποὺ καταδιώκει...» Ἡ : «Ἐρχεται κάποτε κάποτε ἡ Σφίγγα ν' ἀκκοιμηθῆ στὸ τραπέζι ποὺ ὁ Δάντης γράφει...» Ἡ : «Ποῖός ξέρεῖ ἂν ὁ μέγιστος ἄνθρωπος, τρομαχτικός κυρίαρχος, ποὺ τ' ἀστέρια στὸ σκότος τοῦ κύνου κορώνει ποῖός ξέρεῖ ἂν ἔχη ὀλοκληρωτικὴ τὴν ἐνόραση τοῦ ἴδιου τοῦ ἑαυτοῦ του; Ἄν οἱ μεγάλοι αὐτοὶ ἀμφιτύονες τοῦ νοῦ τοῦ ἀνθρώπινου, ὁ Δάντης, ὁ Ἰσαίας, ὁ Αἰσχῦλος — παράξενε ρωτήματα — γνωρίζουν ὅλο τὸ κράτος τους; Ὁ Σαίξπηρος ἔβλεπε ὅλο τὸ Σαίξπηρο;». Ἐτσι σκόρπια καὶ κομματιαστά, πηραδομένα στὸ χαλαστὴ ποὺ λέγεταί μεταφορικῶς, ὀρχνω στὸ χαρτί τοὺς στίχους, μὲ σβινωμένη τὴ λάμψη τους καὶ σκοτωμένο τὸ ρυθμὸ τους, μὰ πάντα βροντόλαιους ἀπὸ τὸ μελέτημα τοῦ Δάντη. Κι ἀφίνο κατὰ μέρος, γιὰ ἀπλόδηκα ἀρκετά, — ὅμως ἀλλοιώτικα δὲν ἠμποροῦσε νὰ γίνῃ, ἔτσι σχεδιασμένο εἶναι τοῦτο μοι τὸ πεζογράφημα — ἀφίνο κατὰ μέρος τὸ μῦθο τὸ βαθυστόχαστο μὲ τοὺς δυὸ στίχους τοῦ Δάντη. Εἶχανε οἱ δυὸ Στίχοι φιλονεικία μετὰ τῶν, γιὰ τὸ ἕνα; ἔλεγε πὼς ὑπάρχει ἀθανασία καὶ ὁ ἄλλος ἔλεγε πὼς δὲν ὑπάρχει· καὶ σὲ λιγάκι μῆτε ὁ Δάντης καὶ τοὺς εἶδε καὶ τοὺς δυὸ ἀραδικωμένους ἀπάνου στὸ χειρόγραφόν του, καὶ ἄφησε τὸν πρῶτον ποὺ πίστευε στὴν ἀθανασία καὶ ἔσβυσε τὸ δεύτερον ποὺ δὲν πίστευε. Καὶ σχεδὸν ἄποτε δὲ σημειώνω γιὰ τὸ κερκηνόβολο ἐπικὸ ἀνάθεμα ποὺ γεμίζει σελίδες εἰκο-